

CELINKA
društvo ustvarjalk
sodobnega plesa

[HTTP://WWW.CELINKA.NET](http://www.celinka.net)

Uvod v Krst pri Savici plesna predstava

premiera 16. oktober 2021 ob 19h in 20h, Likovni atelje/stanovanje vizualnega umetnika Romana Uranjeka, Tavčarjeva 2, Ljubljana

Koreografija: Uršula Teržan

Oblikovanje giba: Anja Möderndorfer, Anamaria Bagarić, Tajda Podobnik

Koreografsko svetovanje: Tanja Skok

Zven: Marija Erjavec

Glas: Polona Juh

Oblikovanje zvoka in glasba: Mario Marolt

Scenografija: Roman Uranjek

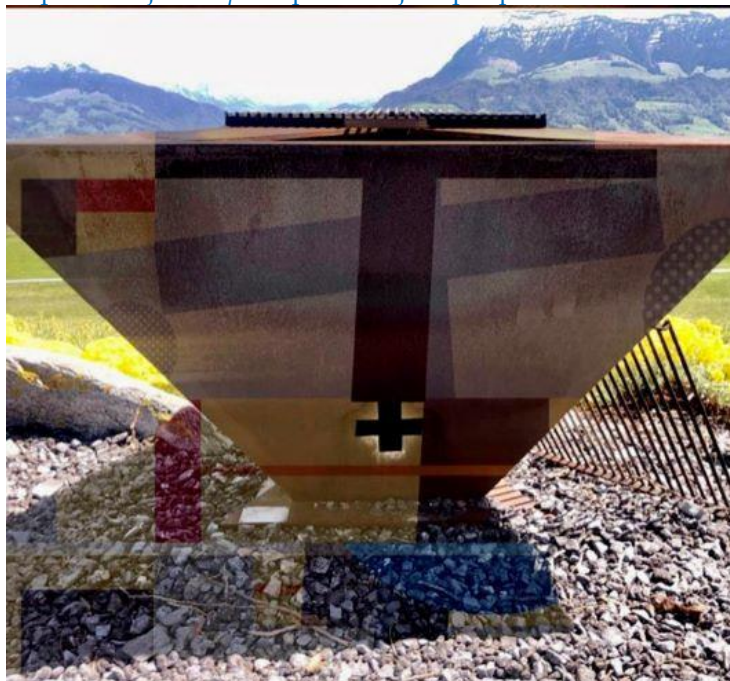
Kostumografija: Meta Megušar Bizjan, Marta Vrhovec

Lučno oblikovanje: Anže Kreč

Foto: Miha Fras

Produkcija: *Celinka – društvo ustvarjalk sodobnega plesa*

Koprodukcija: *Fotopub* - produkcijska podpora

Roman Uranjek

Krst pri Savici najpomembnejša slovenska epska pesnitev, začetek slovenske mitologije, je bil temelj marsikateri uprizoritve ali apropriacije v slovenski zgodovini umetnosti. Sodobnoplesno raziskovanje slove(a)nske mitologije je nekakšna vrnitev h koreninam, odraz krize identitete slovenske kulture. Ustvarjalci se, kot se ranjena žival vrne k prvinskim nagonom, vračajo v zgodovinsko raziskovanje prvin našega naroda, njegovega upora in njegovega poraza.

*“Ak' pa naklonijo nam smrt bogovi,
manj strašna noč je v črne zemlje krili,
ko so pod svetlim soncem sužni dnovi!”*

Sodobnoplesna uprizoritev Krsta pri Savici koreografinje Uršule Teržan z oblikovalkami giba Anjo Möderndorfer, Anamario Bagarić, Tajdo Podobnik in pevko Marijo Erjavec bo uprizorjena v zasebnem stanovanju Romana Uranjeka, ki bo kot scenograf svoj dom odprl javnosti in ga v sodelovanju z gibalnimi ustvarjalci priredil predstavi. Uprizoritev, ki temelji na trenutni družbeno-politični situaciji v dialogu s slovensko mitologijo ustvarja politiko giba, ki se prepleta med poganskim prirodnim ritualom in humanističnimi moralnimi normami nekega zgodovinskega trenutka, in skozi boj med staro-sodobno monoteistično vero in ritualnimi prvini matere Zemlje raziskuje in opozarja na razredni boj sedanosti.

Z združitvijo klasične besede, opernega glasu, eksperimentalne scenografije in sodobnega giba, skozi izčrpajoč ples štirih poganskih teles v igri spreobrnjenjavanja in raziskovanja lastne osebne preteklosti, Krst pri Savici Uršule Teržan obenem upodablja nedavno izselitev tovarne Rog, napad na Kapitol... Kot kaplje dežja sreče želijo ustvarjalke predstave postopoma izklesati kanjon v meščansko stanovanje na Tavčarjevi ulici in opozoriti na razredne neenakosti današnjega časa. Ko Krst pri Savici ostane brez besed, podobno kot Smole nadaljuje Teržan ... Z impresijo sedanosti, s perverzijo sodobnosti, kot Elfriede Jelinek slika impresijo današnje meščanske družbe, ki je zrela sramu same sebe.

F. Prešeren: Krst pri Savici

Prešernovo prehajanje med klasično antično obliko junaškega epa in lirično pesnitvijo, ki preizprašuje osebno stisko protagonistov, lahko prevedemo v “Osebno je politično” feminističnih bojov šestdesetih in sedemdesetih let prejšnjega stoletja in v njem prepoznamo elemente relacijske estetike sodobne umetnosti. Aktualizacija te znane pesnitve je bila izvedena že nekajkrat, a ni napačno pomisliti, da je prav današnji čas spet eden izmed tistih trenutkov, ko slovenski narod živi eno svojih največjih stisk. Če je takrat naš narod napadala tuja vera, se danes napada ta narod sam, s taisto vero ob boku. Tako kot v času pokristjanjevanja, tudi sedaj bijemo boj med starimi in novimi bogovi, s tradicijo na eni strani in tehnokratskim kapitalizmom na drugi. Že Prešeren je v svoji pesnitvi prepletal takrat sodobno in klasično mitologijo, ustvarjalci dane sodobnoplesne uprizoritve pa ustvarjajo novo manifestacijo, ki se dotakne dejanske sodobnosti, podobno kot Gaimanov roman Ameriški bogovi združuje mitološka božanstva z božanstvi sodobnega tehnološko pogojenega kapitalističnega ustroja sodobnega sveta.

Dušan Smodej

Krst pri Savici se zgodi na mah, v današnjem trenutku pre-kratkega časa, ki nas determinira skozi prizmo teleobjektiva. Vse je povečava, zoom, frame, trenutek., ki si ga odtrgamo zase, za zavedanje svojega obstoja, entitete (realne ali virtualne??) tukaj in zdaj! Kje tukaj? Kje JE tukaj? In kdaj je ZDAJ?.. če si ga lahko prevrtavamo na začetek znova in znova..

Kdo smo, kje je naša domovina (ali je to danes še pomembno?!), ali imamo (še) kje korenine, se zavedamo kaj nas tvori, od kod smo, in bolj pomembno: smo KAM namenjeni?

Trgamo se za ideje, ideologije, o katerih pregovorno vemo premalo. Brez razmisleka smo pripravljene raztrgati, pretrgati vse vezi, prizadeti sebe in ostale. Samo, da nekaj čutimo, četudi zelo boli.

Lepota se odmika ideji o pomembnosti, umetnost ideji o pomembnosti nacije, ki je sicer temelj neke umetnosti. Vendar je umetnost danes nadnacionalna. Nacija se trga sama zase, v sebi. Umetnost ji drži ogledalo. V njem zremo sami sebe, lepe in grde, takšne, kot smo, nacionalni, nadnacionalni, ljudje, človek posameznik, zemljan, samo človek.

Nemir nas vznemirja, miru ne zmoremo. Vero smo že zdavnaj zamenjali- pre-trgovali v supermarketu.

»Se razvija pred časom, se uresniči v trenutku in za njim ostane le še misel spomina na dogodek, ki je že sam po sebi sled, ki se briše.« Tako piše o plesu Alain Badiou in se vendarle zlahka nanaša tudi na Krst in Slovenstvo,

kjer je že v začetku izbris misli, ki je neulovljiva. Je jasen potek sosledij, ki nas pripeljejo vedno znova nazaj na začetek, k vprašanju: kdo smo?

Kot pravi Badiou, ples nima ustaljene zgodovine, pa tudi ne nacija. Ni tiste ene resnice, je poln razpršenih resnic, ki stalno vnovično zahtevajo prerazporeditev razmerja med vrtoglavo in natančnostjo.... vsak dan novo telo, nova vrtoglavo, nova natančnost. Se razvija pred časom dogodka, se uresniči v trenutku in za njim ostane le še misel spomina na dogodek, ki je že sam po sebi sled, ki se briše.

Kje smo, ali smo še?

Uršula Teržan